

پارسی

رعیش نلفرد

ن لیمیعی بعید

Shirvan

(جمعه ۲۵ بهمن ۱۳۹۷ - ۲۶ بهمن ۱۳۹۷) بهار

ویراسته و تصحیح شده

(مجله علمی و ادبی) بهار ۱۳۹۷

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

شماره ۱

مدخلی بر

عرفان شیعه

نشر نگاه معاصر

سعید رحیمیان

فهرست

۹. پیشگفتار □

فصل ۱: مبانی نظری عرفان اهل بیت علیهم السلام ۱۱

مقدمه ۱۱

بخش نخست

تبیین مبانی (۱۷)

۱. تعریف شناخت عرفانی (علم وراثی) و مراتب آن ۱۹

۲. باطن‌گرایی و مسأله تأویل ۱۹

۳. انسان، اهمیت صورت انسانی و معرفت نفس ۲۰

۴. خدا محوری و تبیین توحید و مراتب آن ۲۱

۵. خداشناسی عرفانی ۲۲

۶. علم الاسماء و اسم‌شناسی عرفانی ۲۲

۷. پیامبرشناسی و معرفة النبوة ۲۳

۸. امام‌شناسی و مبحث ولایت ۲۳

۹. اصحاب سرّ و مراتب مؤمنان ۲۷

۱۰. معادشناسی، ظهور و تاریخ مقدس ۲۸

بخش دوم

تحلیل عارفان شیعی از مبانی (۲۹)

۱. معرفت‌شناسی و تفکیک علم حقیقی از علم رسمی ۳۱

۳۱..... تحلیل سید حیدر آملی در تمایز علم اکتسابی و علم وراثتی

۳۲..... ۲. ظاهر و باطن قرآن

۳۲..... تحلیل عبدالرزاق کاشانی درباره درجات قرآن

۳۳..... ۳. انسان‌شناسی و معرفت نفس

۳۳..... تحلیل رجب بررسی از ارتباط معرفت نفس و معرفت امام

۳۵..... ۴. خدایابی و خداشناسی عرفانی

۳۵..... تحلیل فیض کاشانی از دلالت ذات حق بر ذات او

۳۶..... تحلیل قطب‌الدین نیریزی

۳۷..... ۵. توحید و مراتب آن

۳۷..... تحلیل سید حیدر آملی از مراتب توحید

۳۸..... تحلیل عبدالرزاق کاشانی

۳۹..... تحلیل لاهیجی

۴۰..... ۶. علم الاسماء و اسم‌شناسی

۴۰..... اتحاد متعالی اسماء

۴۱..... تمایز بین اسم و مسمی

۴۱..... تحلیل نیریزی به نقل از جامع الکلیات

۴۲..... اسم اعظم

۴۲..... ۷. پیامبرشناسی و معرفة النبوة

۴۲..... تحلیل وجودی از نبوت و پیامبر ﷺ

۴۳..... تحلیل حافظ رجب بررسی

۴۳..... تحلیل قاضی سعید قمی

۴۳..... وجوه مختلف شخصیت پیامبر ﷺ

۴۴..... تحلیل احسائی

۴۴..... تقسیمات نبوت

۴۵..... تقسیم سید حیدر آملی

۴۵..... ۸. امام‌شناسی و ولایت

۴۵..... نسبت بین نبوت با امامت و ولایت

۴۵..... تحلیل حمویه

۴۶..... تحلیل قاضی سعید قمی

۴۶..... تجارب عرفانی ولی - نبی و رسول

۴۷..... تحلیل صدرالمتألهین

۴۷..... وحدت نوری نبوت و ولایت

۴۷..... تحلیل احسائی

۴۸..... وحدت نوری نبوت و ولایت

۴۸..... تحلیل صدرالمتألهین

۴۸..... تحلیل قاضی سعید قمی

۴۹..... ختم ولایت و ویژگی‌های ختم اولیاء

۴۹..... تحلیل سید حیدر آملی

۵۱..... تحلیل حمویه

۵۱..... تحلیل سمنانی

۵۱..... تحلیل لاهیجی

۵۲..... تحلیل قمش‌های

۵۳..... ۹. اصحاب ستر مراتب مؤمنان

۵۳..... تحلیل سید حیدر آملی (نظریه مؤمن ممتحن)

۵۴..... قطبیت ائمه

۵۴..... تحلیل علامه طباطبائی

۵۴..... ۱۰. معادشناسی، ظهور و تاریخ قدسی

۵۶..... تحلیل فیض کاشانی از پیوند مفهومی قیامت و انسان کامل

۵۶..... تحلیل سید حیدر آملی از قیامت و ظهور

۶۹..... فصل ۲: مکتوبات عرفانی عارفان شیعه

۶۹..... مقدمه

۷۰..... تقسیم‌بندی آثار مکتوب

۷۲..... ۱. جوامع عرفانی شیعه

۷۲..... ۱/۱. جامع الاسرار: سید حیدر آملی

۱/۲. المجلی: ابن جمهور احسائی ۷۵

۱/۳. مشارق انوار الیقین: رجب برسی ۷۸

۱/۴. کلمات مکنونه: فیض کاشانی ۸۰

۱/۵. فصل الخطاب: قطب الدین نیریزی ۸۲

۱/۶. بحر المعارف: عبدالصمد همدانی ۸۵

۱/۷. طرائق الحقائق: محمد معصوم شیرازی ۸۷

۱/۸. مصباح الهدایة الی الخلافة و الولاية: امام خمینی ۸۹

۲. شروح عرفانی جوامع روایی ۹۱

۲/۱. شرح نهج البلاغه: ابن میثم بحرانی ۹۱

۲/۲. شرح اصول کافی: صدرالمتألهین ۹۳

۲/۳. شرح صحیفه سجادیه: حسینی شیرازی ۹۶

۲/۴. شرح التوحید صدوق: قاضی سعید قمی ۹۸

۲/۵. شرح الاسماء ملا هادی سبزواری ۹۹

۲/۶. بیان السعادة گنابادی ۱۰۱

۲/۷. الشموس الطالعة درودآبادی ۱۰۴

□ منابع ۱۱۳

پیشگفتار

رساله‌ای که تحت عنوان «مدخلی بر عرفان شیعی» تقدیم خوانندگان گرامی و جویای حقیقت می‌شود مطلبی است که نخست به سال ۱۳۸۹-۱۳۹۰ برای همایش عرفان اهل بیت علیهم‌السلام در قم تألیف شد و توسط هیأت علمی آن همایش تصویب شد اما مجموعه آثار آن همایش به دلایلی منتشر نگردید. پس از آن در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲ به عنوان متن پایه درسی مقاطع ارشد و دکتری در دانشگاه ادیان و مذاهب قم توسط نگارنده تدریس و تکمیل شد. هرچند در جریان تدریس متون اصلی عارفان شیعی مطرح و تدریس و نیز مباحثی تکمیلی از جمله مباحث تاریخی و کلامی - عرفانی تشیع افزوده شد که نگارنده امیدوار است در طرح تفصیلی که در نظر دارد عرفان شیعی را با شرح و تفصیلی درخور، عرضه دارد. انه ولی التوفیق. وجیزه حاضر مشتمل بر دو بخش اساسی است: (۱) مبانی نظری عرفان اهل بیت علیهم‌السلام مشتمل بر بحثی در معنا و مفهوم عرفان شیعی و نیز مبانی خاص معرفت‌شناسانه، هستی‌شناسانه، الهیاتی و انسان‌شناسانه عرفان شیعی در بخش نخست و ذکر نمونه‌هایی از طرح مبانی مزبور در آثار عارفان شیعی در ادامه^۱. بدیهی است که مبانی عرفان عملی شیعه خود نیازمند گفتاری جداگانه است. (۲) پیشینه مکتوب عرفان اهل بیت علیهم‌السلام که در آن ضمن دسته‌بندی تألیفات نگاشته شده در عرفان شیعی مهم‌ترین آثار عارفان مکتب تشیع در هر زمینه معرفی شده است.

دکتر سعید رحیمیان
استاد دانشگاه شیراز

پی‌نوشت

۱. در استخراج احادیث این بخش و ارجاع به منابع، از تدقیق و زحمات دوست گرامی و فاضل ارجمند دکتر اصغر نوروزی سپاسگزارم.